
Saksnr: 2021/16614-1
Saksbehandlar: Inge Døskeland

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for næring		28.04.2021
Hovudutval for kultur, idrett og integrering		28.04.2021
Fylkesutvalet		11.05.2021
Fylkestinget		16.06.2021

Havbyen Bergen

Forslag til innstilling

1. Fylkestinget tek rapporten «Havbyen Bergen - sluttrapport fra arbeidsgruppa» til orientering
2. Fylkestinget støtter at Vestland fylkeskommune, saman med Bergen kommune, tek initiativ til at det blir etablert eit prosjekt som får ansvar for å utvikle «Havbyen Bergen». For 2021 vert det sett av 350.000 kr. Finansiering vert sett i samanheng med sak om overskotsdisponering, rekneskap 2020.
3. Fylkestinget ber administrasjonen komme tilbake til fylkestinget 19. oktober med ei sak som konkretiserer samarbeidet med Bergen kommune og prosjektet Havbyen Bergen, samt vidare finansiering frå 2022.

Samandrag

«Havbyen Bergen» er eit framlegg til eit samarbeidsprosjekt mellom Bergen kommune, fylkeskommunen og kunnskaps-, klynge- og næringsaktørane i regionen. Forprosjektet har vore utført i perioden august 2020 til mars 2021. Målet er å fremje auka samhandling, attraktivitet, berekraftig vekst og kompetanse i havnæringane, med Bergen som sentral drivkraft. Sluttrapporten frå arbeidsgruppa skisserer etablering av eit sekretariat i 3 - 5 år med berekna kostnad 4 - 5 mill. kr, der 70% bør være offentleg, og 30% privat finansiert.

Prosjektet «Havbyen Bergen» har vore i drift gjennom ei kort stund. Dei konkrete aktivitetane er derfor ikkje uttømmende, eller utarbeidd i detalj. Det er behov for å vidareutvikle prosjektplan og klargjere rollefordeling og finansiering før ein tek endeleg stilling til realisering av organisasjonen. Dette kan skje ved at det vert gjennomført eit tilretteleggingsprosjekt fram mot nytt vedtak om fylkeskommunal deltaking i oktober 2021.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Bård Sandal
fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

1 Havbyen Bergen - Sluttrapport

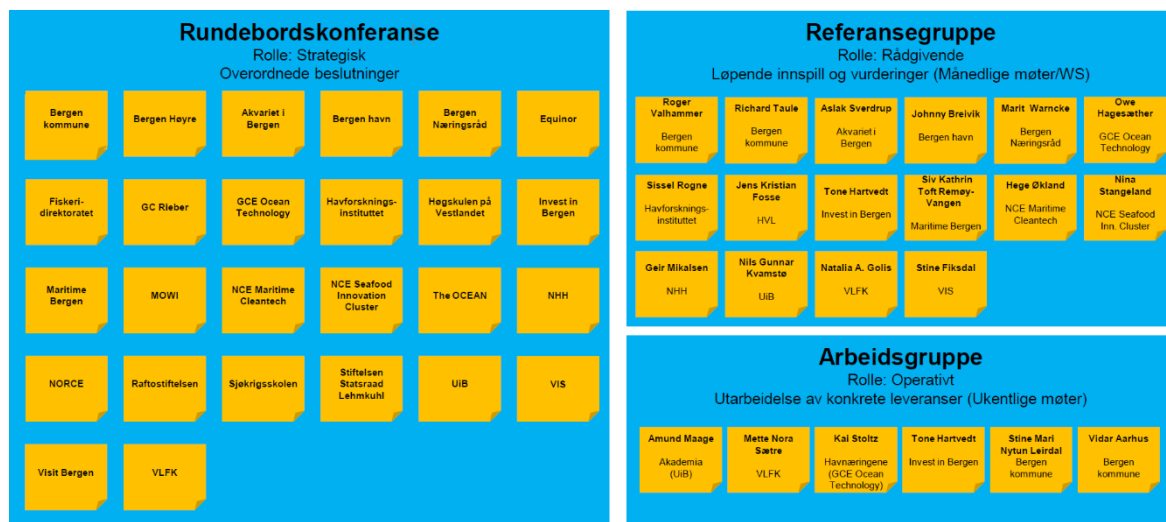
Saksutgreiing

Bakgrunn for saka er initiativ frå Bergen kommune om å opprette eit sekretariat for å profilere Bergen som «Havbyen Bergen». I august 2020 inviterte byrådsleder, på vegne av byrådet, sentrale nærings-, kunnskaps- og forvaltningsmiljø knytt til havnæringane marin, maritim, reiseliv og energiproduksjon til ein rundebordskonferanse for å diskutere grep som bør takast for å behalde Bergen si unike posisjon som havby, og for å sikre vidare vekst og utvikling av havbyen. Bakgrunnen for rundebordskonferansen var at byrådet i Bergen ynskta å ta ei leiande rolle i arbeidet med å utvikle, koordinere og profilere Havbyen Bergen. I møtet vart det konkludert med at det skulle setjast ned ei arbeidsgruppe som, i samarbeid med ei breitt samansett referansegruppe, skulle utarbeide framlegg til situasjonskartlegging, definisjon av Havbyen Bergen, mandat for kommunikasjonsstrategi, samt framlegg til visjon, misjon, fokusområde, mål og tiltak.

Vestland fylkeskommune var representert i referansegruppa ved fylkesvaraordførar og i arbeidsgruppa ved seksjonsleiar for seksjon «Verdiskaping i byregionar».

Det har tidlegare vore lansert initiativ med nærliggande føremål. Av desse kan nemnast:

- «Sjømatbyen Bergen» i 2008 i regi av tidlegare Fiskeriforum Vest, delfinansiert av Hordaland fylkeskommune
- Invest in Bergen og dei marine klyngene si kartlegging og marknadsføring av dei marine miljøa i Bergen, Marineholmen
- Initiativ knytt til å få etablert nasjonalt visningsssenter for dei marine og maritime næringane i Bergen i samarbeid med Innovasjon Noreg.

Resultat av samarbeidet til no kjem fram i sluttrapport (vedlegg). Dei viktigaste føringane og anbefalingane er:

- Innretting etter FN sine berekraftsmål
- Auka samhandling mellom forskning, utdanning, offentlege aktørar og næringsliv. Styrke samarbeidsarenaer og felles prosjekter.
- Auke tal etableringar av leiande bedrifter og oppstartbedrifter. Tilgang til kapital, areal, infrastruktur, talent og kompetanse.
- Marknadsføring og informasjon. Internasjonal kjennskap til Havbyen Bergen
- Auka omstilling, berekraftig verdiskaping og sysselsetting. Overføring av kompetanse frå ikkje-fornybare til fornybare næringar.
- Ivareta mål om anstendig arbeid for alle og likestilling mellom kjønna
- Verdens beste havforskningsregion. Relevant og attraktiv utdanning til havnæringane.
- Internasjonalt leiande kunnskapsbasert forvaltning og næringskompetanse

Meir konkret lister sluttrapporten opp desse oppgåvene og ansvarsområda:

- Ansvar for gjennomføring av arrangement som til dømes «The Ocean, Ocean Innovation Showroom og Havuken 2023»

- Merkevarer, kommunikasjonsstrategi og legge til rette for intern kommunikasjon, møte og samordning mellom aktørane
- Portal/nettside med oversikt over viktige initiativ og aktivitetar med kalender og nyhendebrev
- Fremje fellesprosjekt på tvers av aktørane
- Involvere interessentar med fokus på næringslivet og ungdom
- Utvikle og påverke gode rammeføresetnader og verkemiddel for næringane
- Støtte og rettleiing til næringslivet
- Fremme kunnskap blant barn og unge om moglegheitene som ligg i Havbyen Bergen
- Etablere partnarship og samarbeid med andre leiande miljø
- Gjennomføring av kartleggingar og etablering av kunnskapsdatabase

For å oppnå desse måla foreslår sluttrapporten ei slik vidare organisering og ressursfordeling:

- Etablere eit sekretariat i ein 3 - 5 års periode
- Finansierte sekretariatet 70/30% offentleg/privat
- Plassere organisasjonen i ein offentleg etat, til dømes i fylkeskommunen eller Bergen kommune
- Legge drift av domene til etaten som huser organisasjonen

Diskusjon

Å styrke Bergen som «havby» er viktig for å vidareutvikle Vestland som ein verdiskapande og slagkraftig region. Initiativet stør opp om betre samhandling og tydeleg felles identitet.

«Havbasert, kyst og fjord» er opplagte fortrinn for regionen uavhengig av om bransje er sjømat, skipsfart eller reiseliv. Vidare har Bergen openbart internasjonalt leiande havretta kunnskapsmiljø, klynger og verksemdar som inngang til framtidig berekraftig verdiskaping og kunnskapsutvikling.

Gjennom retting mot berekraftig omstilling har Vestland fylkeskommune tre tunge initiativ som særleg stør oppunder etablering av «Havbyen Bergen». Desse er «Berekraftig verdiskaping - Regional plan for innovasjon og næringsutvikling 2021-2033» som er som er forankra i «Utviklingsplan for Vestland 2020-2024», Vestland scenarioa 2020 som peiker på dei viktigaste omstillingsområda og ei eigen marin fylkeskommunal satsing.

Prosjektet «Havbyen Bergen» er utarbeidd over ein kort tidsperiode. Dei konkrete aktivitetane er ikkje uttømmende eller utarbeidd i detalj. Det er fleire aktørar som i dag arbeider med like eller tilgrensande oppgåver. Det er derfor behov for å vidareutvikle ein prosjektplan og klargjere rollefordeling før realisering av organisasjonen. Dette kan skje ved at det vert gjennomført eit tilretteleggingsprosjekt fram mot nytt vedtak om endeleg fylkeskommunal deltaking hausten 2021.

Det er vidare ynskjeleg å klarlegge ressursbehova til prosjektet ut over dei administrative kostnadene knytt til å drive organisasjonen. Døme er finansiering av The Ocean, Ocean Innovation Showroom, Havuken 2023 og andre relevante samarbeidsarenaer. For å nå måla er det ein føresetnad å budsjettere for aktivitetar og oppgåver der ein treng ytterlegare midlar for å iverksette handling.

Eit anna viktig punkt å klargjere i meir detalj bedriftene og bedriftsorganisasjonane si rolle. I kor stor grad næringslivet går inn i prosjektet økonomisk, eller i form av tidsbruk, vil være viktig indikator på at satsinga dekker reelle behov.

Det er naturleg at Bergen er navet i satsinga. Frå fylkeskommunen si side er det òg viktig å understreke samhandling i heile regionen. Vidare at det i eit internasjonalt perspektiv må leggast vekt på samarbeid med andre norske «havretta» byar som til dømes Tromsø, Ålesund og Trondheim. Bergen er sterk på grunnforskning og forvaltningsforskning, mens Trondheim til dømes er sterk på anvendt teknologiforskning. Samarbeid mellom komplementære miljø kan utviklast til nytte for fleire byar og regionar.

Om organisasjonen «Havbyen Bergen» vert lagt til Vestland fylkeskommune vil det vere viktig å vurdere administrativ plassering for å optimalisere samhandling og integrering med allereie pågåande tilgrensande ansvarsområde i organisasjonen.

Vedtakskompetanse

Fylkestinget og utvala har vedtakskompetanse jfr. «Reglement for folkevalde organ og delegering– oktober 2020».

Økonomi:

Det vert gjort framlegg om at det vert sett av 350.000 kr. Finansiering vert sett i samanheng med sak om overskotsdisponering, rekneskap 2020.

Klima:

Saka styrker satsing på berekraftig omstilling og framtidsretta arbeidsplassar. FN sine berekraftsmål er særleg vektlagt. Utvikling av marine og maritime næringar med redusert klimapåverking.

Folkehelse:

Prosjektet skal ivareta mål om anstendig arbeid for alle og likestilling mellom kjønna. Vidare fremme kunnskap blant barn og unge om moglegheitene som ligg i Havbyen Bergen.

Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 (Regional planstrategi):

Tiltaket støtter opp om FN sine berekraftsmål og strategiar i utviklingsplanen for Vestland, visjonen om å vere nyskapande og berekraftig. Tiltaket er med på å setje retning for utviklinga av Vestland og fremje regional medverknad og samhandling. Tiltaket gjer meirverdi for brukarane våre - kommunar, næringsliv, organisasjonar og er bidrag til å utvikle gode tenester og eit framtidsretta Vestland

Konklusjon

Saka skisserer første trinn i etablering av eit sekretariat som i ein tre til fem års periode skal arbeide for å fremje «Havbyen Bergen» og utføre arbeid for å betre samhandling mellom dei havretta aktørane. Denne saka gjer ei orientering om tiltaket og foreslår presisering av initiativet ved at prosjektet utviklast fram mot nytt vedtak i fylkestinget oktober 2021.